

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ ๑๕๕๕/๒๕๕๑
วันที่ ๓๐ ก.ย. ๕๑
เวลา ๑๓.๓๕

ที่ สม ๐๐๐๓/๒๕๕๑

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔๒๒ ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

กันยายน ๒๕๕๑

เรื่อง ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

กลุ่มงานระเบียบวาระ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

รับที่ ๑๕๗ / ๒๕๕๑

วันที่ ๑ / ๓.๑ / ๕๑ เวลา ๑๐.๒๐ น.

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. รายงานการติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน กรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินของราษฎร บ้านหนองปลิง ตำบลดอนเมย อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
 ๒. รายงานการติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน กรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินและทรัพย์สินจากการตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
 ๓. รายงานการติดตามการการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน กรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินชาวม้ง ตำบลปากกลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน ถูกขับไล่และรื้อถอนต้นลิ้นจี่

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนกรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินของราษฎรบ้านหนองปลิง ตำบลดอนเมย อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ กรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินและทรัพย์สินจากการตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และกรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินชาวม้งตำบลปากกลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน การขับไล่และการรื้อถอนต้นลิ้นจี่ ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้วเห็นว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงกำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่เนื่องจากระยะเวลาการดำเนินการได้เกินกว่าที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้กำหนดแล้ว แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้ลุล่วง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการให้มีการดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหา ภายในหกสิบวัน ตามนัยมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งต่อมาสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่า นายกรัฐมนตรีได้มีบัญชาให้ส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา ซึ่งผลการดำเนินการปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๓

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้ดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีได้ดำเนินการตามบัญชาของ

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและคดี ๒

รับที่ ๑๓๐ / ๒๕๕๑

ที่ ๑ / ๓.๑ / ๕๑ เวลา ๑๐.๐๕

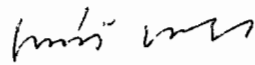
กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม
รับที่ ๓๕๗ / ๒๕๕๑
วันที่ ๑ / ๓.๑ / ๕๑ เวลา ๑๐.๐๐ น.
ส่งกลุ่มงาน พ.๕.๒๑๕.๒๕๕๑ ทำเนียบ

/นายกรัฐมนตรี...

นายกรัฐมนตรี โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร นอกจากนี้ ระยะเวลาได้ล่วงเลยเกินกว่าที่กำหนดมาแล้ว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงขอรายงานการแก้ไขปัญหาร้องเรียนกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้ง ๓ เรื่องดังกล่าวข้างต้น มาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ตามนัยมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายเสน่ห์ จามริก)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๑๙ ๒๙๙๐ ต่อ ๑๐๓๐

โทรสาร ๐ ๒๒๑๙ ๓๕๗๓

รายงานการติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน
กรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินของราษฎรบ้านหนองปลิง
ตำบลดอนเมย อำเภอเมืองอำนาจเจริญ
จังหวัดอำนาจเจริญ

รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
ที่ ๒๖/๒๕๔๘

โดย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สรุปรายงานการติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน

กรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินของราษฎรหนองปลิง ตำบลดอนเมย อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
 รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ ๒๖/๒๕๔๘ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประเด็นที่มีการละเมิดสิทธิ	มาตรการการแก้ไข/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของ กสม.	ผลการเสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้แก้ไขปัญหา	ความเห็นของ กสม.
<p>ผู้ร้องไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องมาจากความบกพร่องในการจัดทำรูปแบบที่แนบท้ายหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินแปลงที่ไม่ได้มีการตรวจสอบความถูกต้องและความบกพร่องในการจัดหาที่ดินเพื่อสร้างสถานที่ราชการที่ไม่มีการตรวจสอบแนวเขตที่ดินให้ชัดเจน ไม่ได้ดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ให้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย และไม่ยอมรับฟังคำคัดค้านของผู้ร้อง ทำให้ครอบครัวของผู้ร้องต้องสูญเสียสิทธิในที่ดินอันเป็นทรัพย์สินของตนอันเป็นการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินของผู้ร้องซึ่งได้รับการรับรองและคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ</p>	<p><u>มาตรการการแก้ไขปัญหา</u></p> <p>๑. กระทรวงมหาดไทยต้องจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินและทรัพย์สินอื่นในที่ดินให้กับผู้ร้องในอัตราที่เป็นธรรม ภายใน ๔๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงาน</p> <p>๒. กระทรวงมหาดไทยต้องจ่ายค่าเสียหายโอกาสในการทำประโยชน์ในที่ดินในอัตราที่เป็นธรรม ภายใน ๔๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงาน</p> <p><u>ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย</u></p> <p>๑. ต้องจัดตั้งกองทุนเพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนที่ถูกละเมิดสิทธิในทรัพย์สินโดยความบกพร่องของเจ้าหน้าที่ โดยไม่ต้องรอผลการพิจารณาหาผู้กระทำผิด</p> <p>๒. ต้องเร่งดำเนินการออกหนังสือสำคัญ</p>	<p>คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ติดตามผลการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้วปรากฏว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังดำเนินการแก้ไขปัญหามิแล้วเสร็จ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ นำเรื่องกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการซึ่งปรากฏผล ดังนี้</p> <p>๑. อยู่ระหว่างการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจะได้เร่งรัดการดำเนินการแล้วแจ้งให้ทราบ</p> <p>๒. กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้จังหวัดอำนาจเจริญและทุกจังหวัด</p>	<p>กสม.พิจารณาผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีแล้วมีความเห็นว่า กระทรวงมหาดไทยยังมีได้ดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาละเมิดสิทธิมนุษยชนในส่วนของ การจ่ายเงินค่าเสียหาย ทั้งที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเป็นความผิดพลาดของเจ้าหน้าที่ จึงควรจ่ายค่าชดเชยและค่าเสียหายโอกาสให้กับผู้ร้องโดยมิต้องรอผลการตรวจสอบความรับผิดชอบทางละเมิด ดังนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงขอรายงานต่อรัฐสภาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป</p>

ประเด็นที่มีการละเมิดสิทธิ	มาตรการการแก้ไข/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของ กสม.	ผลการเสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้แก้ไขปัญหา	ความเห็นของ กสม.
	<p>สำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) ทั้งประเทศ โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบด้วย</p> <p>๓. เพื่อป้องกันปัญหาบานปลายในกรณีที่มีการร้องเรียนของประชาชน รัฐต้องสร้างกลไกการตรวจสอบข้อเท็จจริงในระดับท้องถิ่นอย่างรวดเร็วและทันการณ์</p>	<p>ดำเนินการตรวจสอบการออก น.ส.ล. ให้ถูกต้องและสอดคล้องกับความเป็นจริง โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบด้วย</p> <p>๓. การจัดตั้งกองทุนเพื่อแก้ไขปัญหา นั้น กระทรวงยุติธรรมได้มีกองทุนยุติธรรมซึ่งประชาชนสามารถขอรับการสนับสนุนได้</p> <p>๔. กรณีการสร้างกลไกเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงในระดับท้องถิ่นอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ทันเหตุการณ์นั้น กระทรวงยุติธรรมมีสำนักงานยุติธรรมจังหวัดทุกจังหวัดเพื่อรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน</p> <p>๕. นายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหากรณีร้องเรียนผ่าน กสม. ซึ่งแจ้งว่า ยังรับฟังไม่ได้ว่า ที่ดินพิพาทเป็นของนายเด่นฯ จะต้องรอผลการตรวจสอบความรับผิดชอบ ละเมิด และรอผลการรื้อฟื้นคดีออก น.ส.ล.</p>	

**รายงานการติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน
กรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินของราษฎรหนองปลิง ตำบลดอนเมย
อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ**

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้อง (นายเด่น ทองคำ) ชาวบ้านหนองปลิง หมู่ที่ ๔ ตำบลดอนเมย อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ว่าตนมีที่ดินทำกินที่เป็นของบรรพบุรุษสืบทอดกันมา จำนวน ๑๔ ไร่ โดยมีหลักฐาน ภ.บ.ท.๖ และเสียภาษีบำรุงท้องที่ตลอดมา นอกจากนี้ ที่ดินดังกล่าวอยู่ติดกับที่ดินสาธารณประโยชน์ดอนน้ำคร่ำ (น.ส.ล.เลขที่ ๙๒๓๔) เนื้อที่ประมาณ ๑๖๐ ไร่ ซึ่งเมื่อปี ๒๕๓๕ กำนันตำบลดอนเมยสมัยนั้น ในฐานะประธานสภาตำบล ได้มาบอกกับผู้ร้องและลูกหลานที่ได้ทำกินสืบทอดมาว่า พื้นที่แปลงที่ทำกินบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ดอนน้ำคร่ำ และขณะนี้ทางราชการต้องการนำที่ดินแปลงดังกล่าวไปใช้สร้างโรงเรียน หลังจากนั้น ๒ วัน มีรถมาไถหน้าดินของที่ดินแปลงดังกล่าวเนื้อที่ประมาณ ๙ ไร่ และเริ่มทำการก่อสร้างโรงเรียนนาจิกพิทยาคม ต่อมาได้มีการยึดที่ดินที่เหลืออีกประมาณ ๕ ไร่ เพื่อก่อสร้างที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลดอนเมย ชาวบ้านจึงได้ร้องเรียนไปยังสำนักงานที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ หลังจากร้องเรียนแล้วได้มีการนำชี้วัดแนวเขต และสำนักงานที่ดินฯ ได้แจ้งให้ผู้ร้องทราบว่ารูปแผนที่ไม่ตรงกับหลักฐานเดิม เนื่องจากอ่านรูปแผนที่ครั้งแรกกลับด้าน ผู้ร้องจึงร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง

๒. ผลการดำเนินงาน

๒.๑ การตรวจสอบข้อเท็จจริง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้วเห็นว่า ผู้ร้องไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องมาจากความบกพร่องในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ความบกพร่องในการจัดทำรูปแผนที่แนบท้ายหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ไม่ได้มีการตรวจสอบความถูกต้องแต่อย่างใด และความบกพร่องในการจัดหาที่ดินเพื่อสร้างสถานที่ราชการโดยไม่มีการตรวจสอบแนวเขตที่ดินให้ชัดเจน ไม่ได้ดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ให้ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมาย รวมทั้งไม่ยอมรับฟังคำคัดค้านของผู้ร้อง ทำให้ครอบครัวของผู้ร้องต้องสูญเสียสิทธิในที่ดินอันเป็นทรัพย์สินของตน อันเป็นการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔๘ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑) ผู้ร้องและครอบครัวควรจะได้รับเงินทดแทนที่ดินและเงินค่าเสียหายโอกาสในการทำประโยชน์ในที่ดินอย่างเป็น

ธรรม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้กำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาและมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

๑. มาตรการในการแก้ไขปัญหา

๑.๑ กระทรวงมหาดไทยต้องดำเนินการจ่ายเงินทดแทนที่ดินและทรัพย์สินอื่นในที่ดินของผู้ร้องที่ถูกละเมิดในอัตราที่เป็นธรรม โดยคำนึงถึงราคาซื้อขายที่ดินตามอัตราท้องถิ่นปัจจุบันที่ไม่น้อยกว่าราคาประเมินเป็นหลัก ภายใน ๔๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

๑.๒ กระทรวงมหาดไทยต้องดำเนินการจ่ายค่าเสียหายโอกาสในการทำประโยชน์ที่ดินของผู้ร้องในอัตราที่เป็นธรรม โดยคำนึงถึงความเสียหายผู้ร้อง ภายใน ๔๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้แจ้งให้กระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาดำเนินการ เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙

๒. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาล

๒.๑ ต้องจัดตั้งกองทุนเพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนที่ถูกละเมิดสิทธิในทรัพย์สิน โดยความบกพร่องของเจ้าหน้าที่และหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ประชาชนที่ถูกละเมิดสิทธิได้รับการเยียวยาอย่างรวดเร็วและทันการณณ์ โดยไม่ต้องรอผลพิจารณาหาผู้กระทำผิดหรือผู้ซึ่งควรรับผิดชอบค่าใช้จ่ายนั้น หรือต้องไม่ผลักภาระให้ผู้บริสุทธิ์ต้องไปฟ้องเรียกค่าเสียหายทางศาล

๒.๒ ต้องเร่งดำเนินการตรวจสอบการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงทั่วประเทศ ให้ถูกต้องและสอดคล้องกับความเป็นจริง โดยต้องให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตรวจสอบด้วย

๒.๓ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาลูกกลามบานปลายและเกิดความเสียหายจนเกินกว่าเหตุ ในกรณีที่มีการร้องเรียนของประชาชน รัฐต้องสร้างกลไกหรือกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงในระดับท้องถิ่นอย่างรวดเร็วและทันการณณ์

ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้แจ้งให้นายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙

(ผนวก ก)

๒.๒ การติดตามผลการแก้ไขปัญหาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับแจ้งผลการดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปราบกฏผลดังนี้

๑. กระทรวงมหาดไทย

๑.๑ กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๒๐๕.๓/๑๓๕๒๖ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๙ แจ้งให้ทราบว่า จังหวัดอำนาจเจริญได้มีคำสั่ง ที่ ๖๔๖/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม

๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน โดยมีผู้เสียหายร่วมเป็นคณะกรรมการฯ สรุปได้ดังนี้ (ผนวก ข)

๑) กรณีค่าทดแทนที่ดิน คณะทำงานฯ มีมติให้ยึดถือการคำนวณจากราคาประเมินทุนทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๖ ราคาประเมินไร่ละ ๘๐,๐๐๐ บาท ผู้ร้องถูกบุกรุกที่ดินเนื้อที่ ๑๑ ไร่ ๒ งาน จะได้ค่าทดแทนที่ดินทั้งหมด ๙๒๐,๐๐๐ บาท

๒) ค่าชดเชยราคาต้นไม้ ปัจจุบันสภาพที่ดินได้เปลี่ยนไป ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าเดิมได้มีการปลูกต้นไม้ประเภทใด และจำนวนเท่าใด แต่เนื่องจากผู้ร้องได้จัดทำบัญชีต้นไม้ไว้ คณะทำงานฯ จึงถือเอาบัญชีดังกล่าว โดยคิดค่าชดเชยราคาต้นไม้จากบัญชีรายละเอียดค่าทดแทนต้นไม้และไม่ผลของเขตชลประทานจากสำนักงานชลประทานที่ ๗ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งผู้ร้องจะได้ค่าชดเชยราคาต้นไม้ทั้งสิ้น ๑๒๘,๒๗๕ บาท

๓) ค่าเสียโอกาสในการทำประโยชน์ในที่ดิน เนื่องจากไม่มีแนวทางและวิธีปฏิบัติของราชการกำหนดไว้ชัดเจน คณะทำงานฯ จึงมีมติให้นำเอาราคาค่าชดเชยต้นไม้ตามข้อ ๒) มาเป็นหลักในการพิจารณา โดยคำนวณดอกเบี้ยให้ตามจำนวนปีที่ผู้เสียหายไม่สามารถเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าว คือ ประมาณ ๑๕ ปี โดยใช้อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี คิดเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๑๔,๓๐๙.๓๐ บาท

๒. นายกรัฐมนตรี

๒.๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๔๑๐/๗๑๖๙ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๐ แจ้งว่า ได้รับงานผลการพิจารณาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและได้กราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา แล้วมีบัญชาให้รายงานผลการพิจารณาให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนทราบ ดังนี้

๑) กระทรวงมหาดไทยได้มีการพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติ โดยได้แจ้งให้จังหวัดอำนาจเจริญและจังหวัดทุกจังหวัดพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น และให้ดำเนินการตรวจสอบการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ถูกต้องและสอดคล้องกับความเป็นจริง โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบด้วย ทั้งให้สร้างกลไกการตรวจสอบข้อเท็จจริงในท้องถิ่นอย่างรวดเร็ว เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาไม่ให้เป็นปลายและเกิดความเสียหายจนเกินกว่าเหตุในกรณีการร้องเรียนของประชาชน

๒) ในกรณีการจัดตั้งกองทุนเพื่อแก้ไขปัญหาประชาชนที่ถูกละเมิดโดยความบกพร่องของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ นั้น กระทรวงยุติธรรมได้มีกองทุนยุติธรรมตามระเบียบที่กระทรวงได้กำหนดไว้ ซึ่งหากประชาชนถูกละเมิดจากเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ สามารถยื่นขอรับการสนับสนุนจากกระทรวงยุติธรรมในการใช้สิทธิทางศาลเพื่อฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย ทั้งนี้ การจัดตั้งกองทุนดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการตรวจสอบเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อชดใช้ค่าเสียหายตามข้อเสนอของ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และจะเป็นประโยชน์ทั้งผู้เสียหายและหน่วยงานของรัฐในการดำเนินคดีต่อไป

๓) สำหรับกรณีการสร้างกลไกเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงในระดับท้องถิ่นอย่างรวดเร็วเพื่อให้ทันเหตุการณ์ นั้น กระทรวงยุติธรรมมีสำนักงานยุติธรรมจังหวัดเพื่อรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน และส่งเสริมให้มีอาสาสมัครยุติธรรม อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และเครือข่ายยุติธรรม โดยมีภารกิจหลักในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ รับเรื่องราวร้องทุกข์ สร้างการมีส่วนร่วมและประสานงานระหว่างชุมชนภาคีรัฐ

๒.๒ สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งที่ ๓๑๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหากรณีร้องเรียนผ่านคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ผนวก ค) ซึ่งในกรณีของนายเด่น ทองคำ คณะกรรมการดังกล่าวได้มีคำสั่ง ที่ ๓/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหากรณีประชาชนตำบลดอนเมย อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ถูกสร้างโรงเรียนและที่ทำการ อ.บ.ต. ทับที่ทำกิน (ผนวก ง) ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๑ คณะอนุกรรมการได้รายงานผลการดำเนินการของคณะอนุกรรมการฯ ให้ทราบดังนี้

๑) เนื่องจากข้อเท็จจริงปรากฏว่ากระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๕.๓/๑๔๑๔๕ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ แจ้งจังหวัดอำนาจเจริญ ดำเนินการตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ซึ่งต่อมาจังหวัดอำนาจเจริญได้มีคำสั่งจังหวัดอำนาจเจริญ ที่ ๙๙๓/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ โดยมีปลัดจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นประธานกรรมการ และเจ้าจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการดังกล่าว ทำให้ยังไม่สามารถจ่ายเงินค่าทดแทน และค่าที่ดินและทรัพย์สินให้กับผู้ร้องตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอได้

๒) ประธานกรรมการตรวจสอบความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ได้แจ้งที่ประชุมว่า จะดำเนินการเร่งรัดรัดตรวจสอบในบริเวณที่ดินที่มีข้อพิพาท เพื่อนำไปสู่กระบวนการพิสูจน์สิทธิในที่ดินต่อไป

นอกจากนี้ ผู้เกี่ยวข้องได้รายงานความคืบหน้าให้ที่ประชุมทราบ ดังนี้

๑) ผู้แทนสำนักงานที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญรายงาน ว่า คณะกรรมการตรวจสอบความรับผิดชอบทางละเมิดได้พิจารณาว่า คณะทำงานแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนไม่มีอำนาจ เนื่องจากมีผู้เสียหายเป็นคณะทำงานด้วย และค่าสินไหมทดแทนยังไม่อาจพิจารณาได้ เพราะข้อเท็จจริงไม่เป็นที่ยุติ คณะกรรมการตรวจสอบความรับผิดชอบทางละเมิดเห็นว่า ควรให้ อ.บ.ต.ยื่นขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในบริเวณที่พิพาท ซึ่งขณะนี้อำเภอได้ยื่นคำร้องกับ อ.บ.ต. เพื่อขอออกหนังสือสำคัญ

สำหรับที่หลวง ซึ่งจะมีการรังวัดในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เพื่อเข้าสู่ขั้นตอนการพิสูจน์สิทธิในที่ดินว่าผู้ร้องมีสิทธิในที่ดินหรือไม่อย่างไร แล้วค่อยพิจารณาการจ่ายเงินค่าทดแทนต่อไป

๒) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทยรายงานว่ นายเด่น ทองคำ ได้มีหนังสือร้องเรียนไปยังกระทรวงมหาดไทยว่า อ.บ.ต.ดอนเมย ได้บุกรุกยึดครองที่ดินของผู้ร้อง กระทรวงมหาดไทยจึงแจ้งให้จังหวัดอำนาจเจริญพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง ต่อมาสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีและสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ส่งรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียนดังกล่าวให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ส่งข้อมูลเพิ่มเติมให้จังหวัดอำนาจเจริญดำเนินการ ต่อมาจังหวัดอำนาจเจริญได้รายงานผลการประเมินค่าชดเชยค่าเสียหายของผู้ร้องรวมเป็นเงินทั้งสิ้นหนึ่งล้านบาทเศษ ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยได้เร่งรัดให้จังหวัดอำนาจเจริญดำเนินการแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้ร้องอย่างต่อเนื่อง และเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๕๐ จังหวัดอำนาจเจริญได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความรับผิดชอบละเมิด โดยมีความเห็นว่า การประเมินค่าชดเชยโดยมีผู้เสียหายเป็นคณะกรรมการด้วยนั้นเป็นการไม่ชอบ รวมทั้งการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของผู้ร้องมีความไม่ชัดเจน

๓) ผู้แทนสำนักงานที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญรายงานว่ การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) โดยปกติแล้ว ถ้ามีการรังวัดยังไม่หมด และหากมีผู้มีอำนาจหน้าที่ เช่น นายอำเภอยื่นคำขอให้มีการออก น.ส.ล. สำนักงานที่ดินก็ต้องดำเนินการในเรื่องดังกล่าวไม่ว่าจะมีผู้ร้องเรียนมาหรือไม่ ส่วนหนึ่งที่เป็นปัญหาคือค่าชดเชยที่ดิน ถ้าเป็นที่ดินของรัฐ คณะกรรมการฯ ก็จะไม่พิจารณาจ่ายค่าชดเชย

๔) รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอให้จังหวัดอำนาจเจริญไปดำเนินการแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้ให้ตรงประเด็น ถ้าผู้ร้องมีหลักฐานครบ ก็ไม่ควรดำเนินการนอกเหนือประเด็น ขอให้จังหวัดอำนาจเจริญไปพิจารณาดำเนินการพิจารณาใหม่ และใช้กลไกระบบการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีในการกำกับดูแลการแก้ไขปัญหาดังกล่าว นอกจากนี้ ได้เสนอให้นำพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาเป็นหลักในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย

ทั้งนี้ คณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหากรณีร้องเรียนผ่านคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีมติมอบหมายให้จังหวัดอำนาจเจริญพิจารณาเร่งรัดแก้ไขปัญหภายใน ๖๐ วัน และใช้กลไกระบบการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีในการกำกับดูแลการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

๓. ข้อพิจารณา

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีแล้วเห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมิได้ดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในส่วนของกรจ่ายเงินค่าทดแทนและค่าเสียโอกาสในการ

ทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท ทั้งที่ข้อเท็จจริงปรากฏแล้วว่า จังหวัดอำนาจเจริญได้แจ้งให้ผู้ร้องทราบว่า สำนักงานที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญเขียนรูปแผนที่กลับด้าน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ร้องเสียสิทธิในที่ดินของตน (ผนวก ก) อีกทั้งได้มีการตั้งคณะทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน จนกระทั่งมีการจัดทำเกณฑ์ในการจ่ายค่าทดแทนที่ดิน ค่าชดเชยราคาต้นไม้ และค่าเสียโอกาสในการทำประโยชน์ในที่ดินแล้ว (ผนวก ฉ) แต่ก็ยังไม่มีการจ่ายเงินดังกล่าว โดยให้เหตุผลว่าต้องรอผลการพิจารณาจากคณะกรรมการตรวจสอบความรับผิดชอบละเมิด นอกจากนี้ ในการประชุมของคณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหากรณีร้องเรียนผ่านคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งเป็นกลไกที่นายกรัฐมนตรีใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหา ซึ่งในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๑ รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีก็ได้ให้ความเห็นว่า จังหวัดอำนาจเจริญควรดำเนินการแก้ไขปัญหาให้ตรงประเด็น ซึ่งอาจพิจารณาได้ว่า ให้ดำเนินการแก้ไขตามมาตรการที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนด และที่ประชุมมีมติให้รายงานผลให้ทราบภายใน ๖๐ วัน ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวได้เกินกว่าที่กำหนดแล้ว แต่ก็ยังไม่แสดงผลคืบหน้าแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๑ ถึงอธิบดีกรมที่ดิน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ และประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐจังหวัดอำนาจเจริญ โดยเห็นว่า ที่ประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหากรณีร้องเรียนผ่านคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีมติให้จังหวัดอำนาจเจริญดำเนินการให้ได้ข้อสรุปในการจ่ายเงินค่าชดเชยความเสียหายให้แก่เกษตรกร ท้องคำ ภายใน ๖๐ วัน ดังนั้น หากมีการดำเนินการตามกระบวนการพิสูจน์สิทธิที่ดินดังกล่าวข้างต้น น่าจะไม่สามารถหาข้อสรุปตามมติของที่ประชุมดังกล่าวได้ทันตามกำหนดระยะเวลาจึงขอให้ระงับคำขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) และกระบวนการรังวัดสอบเขตไว้ก่อน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเชิงบริหารตามมติคณะกรรมการแก้ไขปัญหากรณีร้องเรียนผ่านคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดำเนินการไปได้ แต่ความเห็นดังกล่าวก็ไม่มีผลแต่ประการใด

ดังนั้น จากข้อพิจารณาดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงเห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมิได้มีการดำเนินการตามบัญชาของนายกรัฐมนตรี โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ รายงานผลการติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิในที่ดินของราษฎรหนองปลิง ตำบลดอนเมย อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาตามมาตรการที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนดแล้ว แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมิได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนด ต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป ดังปรากฏรายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

รายงานการติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน
กรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินและทรัพย์สิน
จากการตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
ที่ ๑๒๕/๒๕๔๙

โดย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สรุปรายงานการติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน กรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินและทรัพย์สินจากการตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ ๑๒๕/๒๕๔๙ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประเด็นที่มีการละเมิดสิทธิ	มาตรการการแก้ไข/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของ กสม.	ผลการเสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้แกขปัญหา	ความเห็นของ กสม.
<p>๑. กระบวนการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) จำนวน ๓ แปลง เพื่อมอบให้มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ใช้ประโยชน์มีการละเมิดสิทธิชุมชนท้องถิ่น และไม่เป็นธรรมต่อผู้ร้อง</p> <p>๒. การจัดที่ดินให้กับราษฎรผู้ได้รับผลกระทบจากการตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ในเขตปฏิรูปที่ดินมีการละเมิดสิทธิบุคคลและชุมชน และมีการกระทำที่ไม่เป็นธรรม</p> <p>๓. ผู้ร้องได้ครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่พิพาทก่อนการปฏิรูปที่ดินและได้รับผลกระทบจากการตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์จริง</p> <p>๔. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ได้ขอใช้พื้นที่เกินความจำเป็น และใช้ประโยชน์จากพื้นที่</p>	<p><u>มาตรการการแก้ไขปัญหา</u></p> <p><u>การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า</u></p> <p>๑. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ต้องยุติการดำเนินการต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดปัญหาและสร้างความขัดแย้งกับชาวบ้าน</p> <p>๒. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ต้องรีบจ่ายเงินค่าเสียหาย โดยตั้งคณะทำงานที่มีชาวบ้านเข้าร่วมด้วย</p> <p><u>มาตรการการแก้ไขปัญหา</u></p> <p>๑. ให้กระทรวงศึกษาธิการตั้งคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ของที่ดินมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และนำที่ดินส่วนเกินแบ่งให้กับผู้ได้รับผลกระทบ</p> <p>๒. ให้สำนักงาน ส.ป.ก. จัดหาที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ผู้ได้รับ ส.ป.ก. ที่ได้รับสิทธิแทนการอพยพเข้าทับที่ของผู้ร้อง</p>	<p>กสม. ได้ติดตามผลการแก้ไขปัญหาดังกล่าวปรากฏว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังดำเนินการแก้ไขปัญหามาแล้วเสร็จโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร จึงอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ นำเรื่องกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ ปรากฏผลดังนี้</p> <p>๑. การจ่ายค่าชดเชยกรณีเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์บุกรุกทำลายทรัพย์สิน ได้ส่งเรื่องให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณา</p> <p>๒. กรณีเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์พาราษฎรที่มีเอกสาร ส.ป.ก. คัดค้านการออกเอกสารสิทธิ ส.ค.๑ ได้ส่ง</p>	<p>กสม. พิจารณาผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นดังนี้</p> <p>๑. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ยังมีการดำเนินการที่ทำให้ชาวบ้านเดือดร้อนและสร้างความขัดแย้ง</p> <p>๒. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ยังไม่มี การชดเชยค่าเสียหาย</p> <p>๓. กระทรวงศึกษาธิการไม่แจ้งผลการดำเนินการกรณีให้ตั้งคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ที่ดิน และผลการสอบสวนเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยที่ทำผิด</p> <p>๔. ส.ป.ก. อยู่ระหว่างดำเนินการพิสูจน์สิทธิ</p> <p>จากความเห็นดังกล่าวข้างต้น เห็นว่าระยะเวลาได้ล่วงเลยเกินกว่าที่กำหนด</p>

ประเด็นที่มีการละเมิดสิทธิ	มาตรการการแก้ไข/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของ กสม.	ผลการเสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้แก้ไขปัญหา	ความเห็นของ กสม.
<p>ไม่หมด โดยนำไปให้บุคคลภายนอกเข้าทำการเกษตรจำนวนมาก การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการละเมิดสิทธิชุมชน และเป็นการกระทำที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้ร้องและผู้ที่ได้รับผลกระทบ</p> <p>๕. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์มีการตีความเจตนารมณ์กฎหมายที่คลาดเคลื่อน รวมทั้งมีการสนับสนุนและรู้เห็นเป็นใจต่อการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยฯ ซึ่งถือว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง</p>	<p>๓. ให้กระทรวงศึกษาธิการสอบสวนและลงโทษเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ที่ทำให้ชาวบ้านเสียทรัพย์สิน</p> <p><u>ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย</u></p> <p>๑. รัฐบาลต้องสร้างกลไกแก้ไขข้อพิพาทในที่ดินสาธารณะประโยชน์ระหว่างหน่วยงานรัฐกับประชาชน โดยกำหนดเงื่อนไขให้สอดคล้องและทันเหตุการณ์</p> <p>๒. รัฐบาลต้องเร่งสำรวจที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุกแปลงให้เป็นจริง โดยเฉพาะแปลงที่ขัดแย้งกับประชาชนต้องระงับการอนุมัติหรือเห็นชอบโครงการจนกว่าจะมีการพิสูจน์สิทธิ์เป็นที่ยุติ</p> <p>๓. การตั้งหรือขยายมหาวิทยาลัย การพัฒนา การดำเนินโครงการใด ๆ ของรัฐ ต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ</p> <p>๔. การตั้งมหาวิทยาลัยให้คำนึงถึงการไว้ที่ดินแต่พอเพียง ตามความจำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรม</p>	<p>เรื่องให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย พิจารณา</p> <p>๓. นายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหากรณีร้องเรียนผ่าน กสม. ซึ่งได้มีมติมอบหมายให้จังหวัดนครศรีธรรมราช และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ร่วมกันพิจารณาเร่งรัดแก้ไขปัญหภายใน ๖๐ วัน และใช้กลไกระบบการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีในการกำกับดูแลในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป</p>	<p>แล้ว จึงขอรายงานรัฐสภาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป</p>

รายงานการติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนเพื่อเสนอรัฐสภาพิจารณาดำเนินการ
กรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินและทรัพย์สินจากการตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ กับพวก ๑๑ ราย และผู้ร้องกลุ่มที่ ๒ กับพวก ๑๙ ราย ได้ร้องเรียนต่อ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๘ และวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๙
ตามลำดับ สรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ ร้องเรียนว่า เมื่อปี ๒๕๓๕ สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช
ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินและจัดสรรที่ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ทั้บที่ดินของบรรพบุรุษ เพื่อใช้ก่อตั้งมหาวิทยาลัย
วลัยลักษณ์ ทำให้ได้รับความเดือดร้อนเพราะถูกอพยพจากที่ดินที่ครอบครองอยู่เดิม ซึ่งผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ และ
ชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่เขตปฏิรูปฯ ไม่ยินยอม จึงถูกเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ข่มขู่ ทำลาย
ต้นยาง และไถที่ดิน โดยอำเภอไม่ให้การช่วยเหลือปกป้องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวบ้าน
ผู้ร้องจึงร้องเรียนไปยังสมาชิกสภาจังหวัดนครศรีธรรมราช การข่มขู่จึงยุติไปชั่วคราว แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่
ไม่กล้าต่อสู้ต่อไป จึงยินยอมให้ ส.ป.ก.จัดสรรที่ให้ผู้ถูกอพยพ โดยได้รับที่ ส.ป.ก.ครอบครัวยุค ๕ ไร่ เท่ากันกับ
กลุ่มที่ถูกอพยพ (ผู้ร้องกลุ่มที่ ๒) แต่ผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ กับพวก ๑๑ ราย ไม่ยินยอม เนื่องจากได้พื้นที่น้อยกว่าที่
ครอบครองอยู่เดิม จึงทำให้ผู้ร้องกลุ่มที่ ๒ กับพวก ๑๙ ราย ที่ยินยอมอพยพจากที่ดินแปลงที่ก่อตั้ง
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และได้รับสิทธิ ส.ป.ก.ครอบครัวยุค ๕ ไร่ ตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ ไม่สามารถเข้าทำกินได้
ผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ จึงต้องการได้ทำกินในพื้นที่ถือครองเดิมก่อนการปฏิรูปที่ดินอันเนื่องมาจากการก่อตั้ง
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และขอให้มหาวิทยาลัยฯ ชดใช้ค่าเสียหายในการไถพื้นที่และอาสิน รวมทั้งลงโทษ
เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยฯ และผู้ร้องกลุ่มที่ ๒ ต้องการที่ดินทำกินตามสิทธิ เนื่องจากถูกอพยพจากที่ดินที่ก่อตั้ง
มหาวิทยาลัย แต่ก็ไม่ต้องการสร้างความสะดวกเดือดร้อนแก่ผู้ครอบครองเดิม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
จึงรับเรื่องร้องเรียนไว้ตรวจสอบข้อเท็จจริง

๒. ผลการดำเนินงาน

๒.๑ การตรวจสอบข้อเท็จจริง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียนดังกล่าว
แล้วเห็นว่า กระบวนการในการดำเนินการก่อตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และการจัดที่ดินให้ราษฎรที่ได้รับ
ผลกระทบอันเนื่องมาจากการตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งบุคคลและชุมชน
ท้องถิ่น และก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้ร้องทั้งสองกลุ่ม รวมทั้งผู้ได้รับผลกระทบทั้งหมด
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้กำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาและมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. มาตรการการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

๑.๑ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ต้องยุติการดำเนินการ และกระทำการต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดปัญหาและสร้างความขัดแย้งกับชาวบ้าน ดังเช่น ในกรณีการส่งเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเข้าไปบุกรุกทำลายผลอาสินในที่ทำกินของชาวบ้าน รวมถึงการข่มขู่คุกคามใด ๆ โดยเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ด้วย โดยให้ดำเนินการทันที นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

๑.๒ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ต้องรีบดำเนินการจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายทั้งหมดของชาวบ้านในอัตราที่เป็นธรรม โดยตั้งคณะทำงานจากหลายหน่วยงานและมีตัวแทนชาวบ้านที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายเข้าร่วมด้วย และมีมาตรการช่วยเหลือในการยังชีพหรือการประกอบอาชีพชั่วคราว ให้แก่ผู้เดือดร้อนทั้งสองฝ่ายในระหว่างดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

๒. มาตรการการแก้ไขปัญหา

๒.๑ ให้กระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งคณะกรรมการอันมีองค์ประกอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและตัวแทนชุมชนที่ได้รับผลกระทบ พิจารณาการใช้ประโยชน์ของที่ดินมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม และให้พิจารณานำที่ดินส่วนที่เกินความจำเป็นไปจัดสรรให้ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ โดยให้ครอบคลุมถึงผู้ที่ตกหล่นและครอบครัวขยายด้วย ทั้งนี้ ให้ดำเนินการภายใน ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

๒.๒ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาจัดหาแปลงที่ดินซึ่งยังไม่มีผู้ถือครองในเขตปฏิรูปฯ ดังกล่าว ให้ผู้ได้รับ ส.ป.ก.ที่ได้รับสิทธิ์ แทนการอพยพเข้าทับที่ทำกินของผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ โดยให้ครอบคลุมถึงครอบครัวขยายด้วย ทั้งนี้ ให้ดำเนินการภายใน ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

๒.๓ ให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการสอบสวนและลงโทษเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่ดำเนินการให้ชาวบ้านเสียหายทรัพย์สิน ทั้งนี้ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้แจ้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ อธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัด นครศรีธรรมราช เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และปฏิรูปที่ดินจังหวัด นครศรีธรรมราช เพื่อพิจารณาดำเนินการ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๐

๒. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาล

๒.๑ รัฐบาลต้องสร้างกลไกและกระบวนการในการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทและความขัดแย้งในที่ดินสาธารณะประโยชน์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับประชาชน โดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหาในทุกขั้นตอน และควรกำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐมีเงื่อนไขในการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องและทันต่อสถานการณ์ด้วย

๒.๒ รัฐบาลต้องเร่งรัดให้มีการสำรวจตรวจสอบที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุกแปลงให้สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแปลงที่มีการขัดแย้งกับประชาชน โดยให้ประชาชนมีโอกาสพิสูจน์สิทธิ์และมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และในกรณีดังกล่าวต้องระงับการอนุมัติหรือเห็นชอบในการดำเนินโครงการใด ๆ ในที่ดินแปลงดังกล่าวไว้ก่อนจนกว่าการพิสูจน์สิทธิ์จะเป็นที่ยุติ

๒.๓ การตั้งหรือขยายมหาวิทยาลัย การพัฒนา การดำเนินการโครงการใด ๆ ของรัฐ ต้องยึดหลักการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลและร่วมในการตัดสินใจ

๒.๔ การจัดตั้งมหาวิทยาลัยให้คำนึงถึงการใช้ที่ดินแต่พอเพียง และตามความจำเป็นต่อการดำเนินการของมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้แจ้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพิจารณา เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๐

(ผนวก ก)

๒.๒ การติดตามผลการแก้ไขจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับแจ้งผลการดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรากฏผล ดังนี้

๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

๑.๑ ส.ป.ก. ได้แจ้งผลให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบผลการดำเนินการ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๐ สรุปได้ดังนี้

๑) กรณีนางเรณู รักเถาว์ และพวก ไม่ยอมรับการปฏิรูปที่ดิน โดยอ้างว่าได้อาศัยและทำกินอยู่ในที่ดินมานาน และมีเอกสาร ส.ค.๑ นั้น ส.ป.ก.นครศรีธรรมราชได้เสนอความเห็นต่อคณะทำงานเพื่อตรวจสอบและหาวิธีแนวทางการแก้ไขปัญหาผู้ได้รับความเดือดร้อนด้านที่ทำกินอันเนื่องมาจากการจัดตั้งมหาวิทยาลัยฯ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๐ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ว่ากรณีราษฎรผู้ร้องเรียนเป็นผู้ครอบครองที่ดินเดิมและมี ส.ค.๑ เห็นควรให้ราษฎรดังกล่าวยื่นคำขอออกหนังสือแสดงสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน หากสามารถออกหนังสือแสดงสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ก็จะดำเนินการรังวัดกันแปลงที่ดินดังกล่าวออกจากเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ส่วนราษฎรที่ได้รับการจัดที่ดินในที่ดินแปลงดังกล่าว ก็จะจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงว่างอื่น ๆ ต่อไป แต่ถ้าไม่สามารถออกหนังสือแสดงสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ ก็ให้ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราชดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางตามที่คณะทำงานเพื่อตรวจสอบฯ จะพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดที่ดินเพิ่มเติม ดังที่จะกล่าวตามข้อ ๒) และข้อ ๓)

๒) กรณีที่ผู้ครอบครองที่ดินเดิมตามข้อ ๑) ไม่มีเอกสาร ส.ค.๑ หรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกหนังสือแสดงสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินให้ได้ เห็นสมควรให้คณะทำงานเพื่อตรวจสอบฯ กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการจัดที่ดินเพิ่มขึ้นจากเดิมครัวเรือนละ ๕ ไร่ เป็นจัดที่ดินให้ตามความเหมาะสมกับบุคคลในครัวเรือน

๓) หากการจัดการที่ดินมีที่ดินแปลงว่างไม่เพียงพอที่จะรองรับราษฎรผู้อพยพจากที่ดินอันเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ขอให้คณะทำงานเพื่อตรวจสอบฯ พิจารณาจัดหาที่ดินแปลงว่างอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อจัดให้แก่ราษฎรผู้ที่ยินยอมอพยพออกจากที่ตั้งมหาวิทยาลัยฯ ต่อไป

จากข้อเสนอดังกล่าว คณะทำงานเพื่อตรวจสอบฯ ได้มีมติให้ ส.ป.ก. นครศรีธรรมราชดำเนินการจัดที่ดินตามหลักเกณฑ์และวิธีการเดิม และไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดที่ดินเพิ่มเติมแต่อย่างใด และในขณะนี้ ส.ป.ก. นครศรีธรรมราชกำลังดำเนินการจัดหาที่ดินแปลงว่างเพื่อนำมาจัดให้แก่ราษฎรผู้ที่ยินยอมอพยพออกจากที่ตั้งมหาวิทยาลัยฯ และหากมีความคืบหน้าประการใด ส.ป.ก. จะแจ้งให้ทราบต่อไป

๒. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ได้มีหนังสือแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบ รวม ๒ ครั้ง ได้แก่

๒.๑ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์แจ้งว่า ได้ดำเนินการช่วยเหลือในการยังชีพหรืออาชีพชั่วคราวให้แก่ผู้เดือดร้อนตามโครงการและงบประมาณที่ได้จัดสรรโดยคณะทำงานของมหาวิทยาลัยฯ ซึ่งมหาวิทยาลัยฯ ได้รวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ เพื่อประกอบในการแจ้งผลให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบ แต่เนื่องจากมีเอกสารและมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงไม่สามารถดำเนินการแจ้งผลการดำเนินการให้ทราบได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด จึงขอขยายเวลาการดำเนินการแจ้งผลอีก ๔๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐

๒.๒ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์แจ้งว่า

๑) มหาวิทยาลัยได้มีคณะกรรมการ และคณะทำงาน ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวม ๕ ชุด ได้แก่ ๑) คณะกรรมการดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินอันเป็นสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ๒) คณะกรรมการประเมินราคาค่าชดเชยทรัพย์สินและผลอาสินตามโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ๓) คณะกรรมการพัฒนาชุมชนสาธิต ส.ป.ก. วลัยลักษณ์พัฒนา ๔) คณะทำงานแก้ไขปัญหาการถือครองที่ดินจัดตั้งมหาวิทยาลัยและเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.) สาธารณประโยชน์เพื่อจัดสรรที่ดินทำกินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.) /ชุมชนสาธิตวลัยลักษณ์พัฒนา และ ๕) คณะทำงานเฉพาะกิจสำรวจตรวจสอบทรัพย์สินและผลอาสินของราษฎรในที่ดินโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ดังนั้น ตามมติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่กำหนดให้มหาวิทยาลัยชดเชยค่าเสียหายให้กับชาวบ้านในอัตราที่เป็นธรรม โดยตั้งคณะทำงานจากหลายหน่วยงานมหาวิทยาลัยฯ จำเป็นต้องดำเนินการประชุมหารือกับคณะกรรมการดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินอันเป็นสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (ในขณะนั้น) ทั้งนี้ การจ่ายค่าชดเชยดังกล่าวต้องรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งไว้ก่อนนี้แล้ว พร้อมทั้งต้องรับความเห็นของราษฎรที่ได้ยินยอมและรับค่าชดเชยและได้รับการจัดสรรที่ดิน ๕ ไร่ ในเขต

ปฏิรูปที่ดินด้วย ซึ่งจะต้องไม่กระทบกับหลักการและความเสมอภาคที่ทางราชการได้ดำเนินการมาก่อนหน้านี้แล้วซึ่งมหาวิทยาลัยฯ จะเร่งดำเนินการพร้อมทั้งจะรายงานให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบความคืบหน้าเป็นระยะ

นอกจากนี้ ในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของราษฎรในชุมชนสวัสดิวลัยลักษณ์พัฒนา มหาวิทยาลัยฯ ได้พยายามช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนมาโดยตลอด โดยมีการจัดหาเงินกองทุนหมุนเวียนส่งเสริมอาชีพ และมีการส่งเสริมอาชีพที่หลากหลาย เช่น โครงการจัดตั้งโรงปุ๋ยอินทรีย์ โครงการปลูกพืชระยะสั้น ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้สนับสนุนงบประมาณมาตลอด โดยในปี ๒๕๕๐ ได้จัดสรรเงินจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาอาชีพให้กับราษฎรในชุมชนสวัสดิวลัยลักษณ์ ซึ่งมหาวิทยาลัยฯ มีนโยบายที่ชัดเจน เพื่อจะพัฒนาชุมชนสวัสดิวลัยลักษณ์พัฒนาให้เป็นชุมชนคู่เคียงและพัฒนาไปด้วยกันกับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

๓. กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาดำเนินการแล้ว ได้แจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ ว่ามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์เป็นนิติบุคคล แต่ไม่เป็นส่วนราชการ มีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ ปกครอง ดูแล และใช้ประโยชน์ในที่ดินของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และมีอำนาจบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จึงเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบที่จะพิจารณาดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนด ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้แจ้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ดำเนินการต่อไปแล้ว

๔. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราชได้แจ้งผลให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบผลการดำเนินการ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ ว่า ส.ป.ก.นครศรีธรรมราชได้จัดหาที่ดินแปลงว่างที่ยังไม่มีผู้ถือครองในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการที่สาธารณประโยชน์ทุ่งคลองปุด ทุ่งหาดทรายขาว และทุ่งปอนิง (ชุมชนสวัสดิวลัยลักษณ์) และได้จัดที่ดินให้ผู้มีสิทธิที่จะได้รับที่ดิน ส.ป.ก.แล้วจำนวน ๑๓ ราย

๕. นายกรัฐมนตรี

๕.๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ นร ๐๔๑๐/๕๒๘๕ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐ แจ้งผลให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบว่า ได้รับรายงานผลการพิจารณาจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคกรบกรุกที่ดินของรัฐ (กบร.) ดังนี้

๑) ผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ (นางเรณู รักเถาว์) กับพวก ไม่ยินยอมออกไปจากพื้นที่ โดยกล่าวอ้างว่าอยู่มานานและมีเอกสารสิทธิ ส.ค.๑ ประกอบกับที่ดินที่จะได้รับการจัดสรรน้อยกว่าที่ดินที่ครอบครองอยู่เดิม ซึ่งตามข้อกล่าวอ้างของราษฎรไม่ชัดเจนว่าการอยู่มานานจะหมายถึงว่าอยู่มาก่อนการ

เป็นที่สาธารณประโยชน์หรือไม่ ถ้าหมายถึงการอยู่มาก่อนการเป็นที่สาธารณประโยชน์ก็เป็นการโต้แย้งในเรื่องสิทธิที่ดิน ซึ่งราษฎรสามารถยื่นคำขอพิสูจน์สิทธิที่ดินได้ตามมาตรการของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ (ก.บ.ร.) โดยยื่นคำร้องขอพิสูจน์สิทธิที่ดินได้ที่ปกครองจังหวัดนครศรีธรรมราช

๒) ผู้ร้องกลุ่มที่ ๒ (นายเกรียงไกร ขวัญแก้ว) กับพวก ยินยอมออกไปจากพื้นที่เพื่อไปปรับที่ดินที่ ส.ป.ก.จัดสรรให้ครอบครัวละ ๕ ไร่ แต่ไม่สามารถเข้าไปทำกินในที่ดินที่ได้รับการจัดสรร เนื่องจากที่ดินที่ได้รับการจัดสรรเป็นที่ดินที่ผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ ครอบครองอยู่ และไม่ยินยอมออกไปจากที่ดิน กรณีของผู้ร้องกลุ่มที่ ๒ นี้ มิได้โต้แย้งในเรื่องสิทธิที่ดินกับรัฐ จึงไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.บ.ร. และ ก.บ.ร.จังหวัด ซึ่ง ส.ป.ก.จะต้องพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาของผู้ร้องกลุ่มนี้

อนึ่ง ปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร้องกลุ่มที่ ๒ ที่ไม่สามารถเข้าไปทำกินในที่ดินที่ได้รับการจัดสรรจาก ส.ป.ก. เนื่องจากเหตุที่ผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ ไม่ยินยอมออกไปจากพื้นที่ จึงเห็นควรนำเรื่องของผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ เข้าสู่การพิจารณาของ ก.บ.ร.จังหวัด เพื่อพิจารณาว่าการกล่าวอ้างว่าอยู่มานานและข้อเท็จจริงตาม ส.ค.๑ เป็นการเข้าครอบครองที่ดินก่อนหรือภายหลังการเป็นที่สาธารณประโยชน์ ถ้าผลการพิจารณาปรากฏว่าผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ เข้าครอบครองก่อนการเป็นที่สาธารณประโยชน์ ผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ ก็มีสิทธิในที่ดินดีกว่ารัฐ เมื่อกรณีเป็นเช่นนี้ ส.ป.ก.จะต้องจัดสรรที่ดินแปลงอื่นให้กับผู้ร้องกลุ่มที่ ๒ ต่อไป

๓) คณะทำงานเพื่อตรวจสอบและหาหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาผู้ได้รับความเดือดร้อนด้านที่ทำกินอันเนื่องมาจากการจัดตั้งมหาวิทยาลัยฯ ได้มีมติให้ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ดำเนินการจัดที่ดินตามหลักเกณฑ์และวิธีการเดิม และไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดที่ดินเพิ่มเติมแต่อย่างใด และ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราชกำลังดำเนินการจัดหาที่ดินแปลงว่างเพื่อนำมาจัดให้แก่ราษฎรที่ยินยอมอพยพออกจากที่ตั้งมหาวิทยาลัยต่อไปแล้ว

๕.๒ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๔๑๐/๗๘๑๕ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ แจ้งว่า นายกรัฐมนตรีได้มีบัญชาให้แจ้งผลการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบ ดังนี้

๑) ประเด็นการจ่ายค่าชดเชยกรณีเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ได้บุกรุกและทำลายทรัพย์สิน นั้น ให้ส่งเรื่องให้กระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณา

๒) ประเด็นเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์พาราษฎร์ที่มีเอกสาร ส.ป.ก.คัดค้านการออกเอกสารสิทธิ ส.ค.๑ นั้น ให้ส่งเรื่องให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณา

๕.๓ สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่ง ที่ ๓๑๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหากรณีร้องเรียนผ่านคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ผนวก ข) ซึ่งในกรณีของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ คณะกรรมการดังกล่าวได้มีคำสั่ง ที่ ๒/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหากรณีประชาชนตำบลไทรบุรี อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช (ผนวก ค) ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหา เมื่อ

วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๑ คณะอนุกรรมการฯ ได้รายงานผลการดำเนินการของคณะอนุกรรมการฯ ให้ทราบ ดังนี้

๑) ให้คณะกรรมการเกี่ยวกับที่ดินอันเป็นสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งเป็นคณะทำงานชุดใหญ่ ทำหน้าที่ในลักษณะที่กำหนดหรือให้ความเห็นชอบในเชิงนโยบายเกี่ยวกับที่ดิน การจ่ายค่าชดเชย การแก้ไขปัญหา การช่วยเหลือราษฎรที่เดือดร้อนจากโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ดำเนินการประชุมเพื่อเร่งรัดแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร่งด่วน และรายงานให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กับคณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหา พิจารณาต่อไป

๒) ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดำเนินการตรวจสอบที่ดินแปลงว่างอื่นว่ามีหรือไม่มี เพื่อพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการจัดสรรที่ดินเพิ่มเติม และรายงานคณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหา ทราบต่อไป

นอกจากนี้ ผู้เกี่ยวข้องได้รายงานความคืบหน้าให้ที่ประชุมทราบ ดังนี้

๑) รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ แจ้งว่า มหาวิทยาลัยฯ มีเจตนารมณ์อย่างชัดเจนที่จะให้การพัฒนามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์และชุมชนวลัยลักษณ์พัฒนาไปพร้อม ๆ กัน ในเวลา ๑๕ ปี บางปัญหามหาวิทยาลัยฯ ก็ไม่สามารถแก้ไขได้ ถ้าที่ประชุมมีแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา มหาวิทยาลัยฯ ก็จะรายงานให้คณะกรรมการเกี่ยวกับที่ดินอันเป็นสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งจะรับแนวทางแก้ไขปัญหาไว้เป็นข้อพิจารณา นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยฯ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า พื้นที่ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์เป็นพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ทั้งหมด ๓,๖๐๐ ไร่ มีประชาชนที่ได้รับผลกระทบ จำนวน ๘๐๐ ครัวเรือน ประชาชนที่ได้รับการแก้ไขเยียวยาแล้ว จำนวน ๒๘๓ ราย เป็นจำนวนเงินประมาณ ๑๓๓ ล้านบาท และประชาชนที่จะต้องดำเนินการแก้ไขอีก จำนวน ๕๐ ราย อยู่ระหว่างการดำเนินคดี ๓๖ ราย อีก ๔๖ ราย อยู่ระหว่างการเจรจา เหลือที่จะต้องแก้ไขอีก จำนวน ๒๐ ครัวเรือน ซึ่งมีผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ กับพวก ๑๑ ราย ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ก็ได้มีการตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหา

๒) ส.ป.ก. นครศรีธรรมราชแจ้งว่า ในปี ๒๕๓๙ ได้รับพื้นที่มาจำนวน ๓,๖๐๐ ไร่เศษ ได้มีการประชุมคณะกรรมการฯ ของจังหวัดนครศรีธรรมราชในการจัดสรรพื้นที่แปลงว่างซึ่ง ส.ป.ก.ก็ได้รับรายงานจากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ว่ามีผู้ได้รับความเดือดร้อนและได้รับการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนแล้ว และบางส่วนก็ไม่ยินยอมในการดำเนินการจัดสรรที่ดินให้กับประชาชนครอบครัวละ ๕ ไร่ ประชาชนบางส่วนก็ยอมรับกระบวนการจัดสรร ถ้าหากประชาชนมีสิทธิตามกฎหมาย ส.ป.ก.ก็ไม่ล่วงละเมิด และผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ กับพวก จำนวน ๑๑ ราย ได้ไปร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และประชาชนก็ยังไม่สามารถออกจากพื้นที่ได้ อีกส่วนหนึ่ง ส.ป.ก.จัดสรรที่ดินแบ่งแปลงทับที่ประชาชนเป็นปัญหาที่ยังแก้ไขไม่ได้ ถ้าพิจารณาในเรื่องของครอบครัวขยายไม่ควรจะเปลี่ยนแปลงครอบครัวละ ๕ ไร่ เพราะจะเกิดความไม่ยุติธรรม เห็นด้วยกับความเห็นในที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ ที่ได้ไปประชุมที่จังหวัดนครศรีธรรมราชว่า ควรมีการรับพื้นที่เพิ่มเติม และ ส.ป.ก. มีความเห็นว่าควรรับมอบพื้นที่เพิ่มเติมบางส่วน

๓) รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเห็นว่า ส.ป.ก. ช่วยแก้ปัญหาได้มาก ดังนั้น ให้ ส.ป.ก. ไปดำเนินการเร่งรัดการพิสูจน์สิทธิ ขอให้พิจารณาแก้ไขปัญหานั้นเป็นราย ๆ ไป รวมทั้งพิจารณา ข้อยกเว้นกรณีครอบครัวที่มีการขยายด้วย และในการที่รัฐบาลให้ที่ดินโดยชอบแล้วนั้น มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ต้องมาดำเนินการแก้ไขปัญหาร่วมกับจังหวัดนครศรีธรรมราชด้วย และให้มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ต้องกันพื้นที่เอาไว้

ทั้งนี้ คณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหาคณะกรรมาธิการ สิทิมนุษยชนแห่งชาติได้มีมติมอบหมายให้จังหวัดนครศรีธรรมราช และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ร่วมกัน พิจารณาเร่งรัดแก้ไขปัญหภายใน ๖๐ วัน และใช้กลไกระบบการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนัก นายกรัฐมนตรีในการกำกับดูแลในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

๓. ข้อพิจารณา

คณะกรรมการสิทิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีแล้วเห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีได้ดำเนินการตามมาตรการการ แก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในส่วนของมาตรการการแก้ไขปัญหเฉพาะหน้า และมาตรการการ แก้ไขปัญหา ดังนี้

๓.๑ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ยังมีการดำเนินการ และการกระทำที่ก่อให้เกิดปัญหาและ สร้างความขัดแย้งกับผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ กล่าวคือ มหาวิทยาลัยฯ ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ กับพวก ๑๑ ราย ไปใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมภายใน ๖๐ วัน หากกลุ่มผู้ร้องเพิกเฉยไม่ดำเนินการใด ทางราชการจะดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนี้ นางเรณู รักเถาว์ ได้แจ้งให้คณะกรรมการสิทธิ มนุษยชนแห่งชาติทราบฯ เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยฯ ได้ข่มขู่จะเข้าไปไถ่ที่ดิน และจะเร่งรัดการแก้ไขปัญหา ให้เสร็จสิ้นภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๑ (ผนวก ง) ซึ่งกรณีดังกล่าวคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เห็นว่า การให้ผู้เดือดร้อนไปใช้สิทธิทางศาล และการพิจารณาแต่ข้อกฎหมาย จะไม่สามารถแก้ไขความ เดือดร้อนได้

๓.๒ การจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายทั้งหมดของชาวบ้านในอัตราที่เป็นธรรม มหาวิทยาลัย วลัยลักษณ์ ได้จ่ายค่าชดเชยทรัพย์สินต่อผู้ที่ยินยอมออกจากพื้นที่ จำนวน ๘๑๓ ราย ยกเว้นผู้ร้องกลุ่มที่ ๑ กับพวก ๑๑ ราย เนื่องจากยังมีการโต้แย้งสิทธิในที่ดินว่าผู้ร้องอยู่ในที่ดินพิพาทก่อนมีการประกาศเป็นพื้นที่ ส.ป.ก. จึงต้องมีการพิสูจน์สิทธิในที่ดินดังกล่าวก่อนที่จะพิจารณาจ่ายค่าชดเชย ซึ่งกรณีดังกล่าว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า การพิสูจน์สิทธิในที่ดินเป็นประเด็นเกี่ยวกับการจ่ายค่าชดเชย ในการเข้าไปทำลายทรัพย์สิน ซึ่งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ควรรับผิดชอบในการจ่ายค่าชดเชย

๓.๓ การทบทวนการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมกับ การทำกิจกรรมของมหาวิทยาลัยฯ และการพิจารณาจัดหาแปลงที่ดินซึ่งยังไม่มีผู้ถือครอง เพื่อให้ผู้ร้องกลุ่ม ที่ ๒ ได้เข้าทำกิน นั้น จากการติดตามการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และ ส.ป.ก.

นครศรีธรรมราช ยังไม่สามารถหาข้อยุติเพื่อแก้ไขปัญหานี้ได้ แม้ว่านายกรัฐมนตรีจะได้ใช้กลไกของคณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหานี้ และกลไกการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีแล้วก็ตาม จนกระทั่งเกินระยะเวลาที่คณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหานี้ กำหนดแล้ว

๓.๔ การสอบสวนและลงโทษเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยฯ ที่เข้าดำเนินการทำให้ชาวบ้านเสียหาย กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่าอยู่ในอำนาจหน้าที่ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จึงได้ส่งเรื่องให้ดำเนินการ รวมทั้งการดำเนินการตามมาตรการอื่น ๆ ที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนด แต่ในกรณีดังกล่าวก็ไม่มีผลการดำเนินการแต่อย่างใด

ดังนั้น จากข้อพิจารณาดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมิได้มีการพิจารณาดำเนินการตามบัญชาของนายกรัฐมนตรี โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รายงานผลการติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน กรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินและทรัพย์สินจากการตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้พิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ตามมาตรการที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนดแล้ว แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมิได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนด ต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป ดังปรากฏรายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

รายงานการติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน
กรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินชาวม้ง ตำบลปากกลาง
อำเภอป่า จังหัดน่าน การขับไล่และการรื้อถอนต้นลั่นจี่

รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
ที่ ๒๙/๒๕๔๙

โดย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สรุปการติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน สิทธิในที่ดินชาวบ้านตำบลปากกลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน การขับไล่และการรื้อถอนต้นลั่นจี่

รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ ๒๙/๒๕๔๙ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประเด็นที่มีการละเมิดสิทธิ	มาตรการการแก้ไขปัญหา/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของ กสม.	ผลการเสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้แก้ไขปัญหา	ความเห็นของ กสม.
<p>๑. การดำเนินการเพื่อให้ชาวบ้านปากกลางออกจากพื้นที่ทำกิน เป็นการกระทำที่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และมติ ครม. เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ และเป็นการละเมิดสิทธิในที่ดินทำกิน สิทธิในทรัพย์สิน และการดำรงอยู่ของชาวบ้านปากกลาง อีกทั้งเป็นการกระทำที่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม</p> <p>๒. บุคคลทุกฝ่าย โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูง ที่เกี่ยวข้องกับการบุกรุกเข้าไปปลูกป่าในสวนลั่นจี่และตัดฟันทำลายสวนลั่นจี่ของชาวบ้านปากกลาง เป็นการกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนสิทธิในทรัพย์สิน และเป็นการกระทำที่ไม่</p>	<p><u>มาตรการการแก้ไขปัญหา</u></p> <p>๑. ให้รัฐบาลชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ร้อง ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงาน</p> <p>๒. ให้รัฐบาลประสานกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พักชำระหนี้ให้ชาวบ้านปากกลาง ทั้งนี้ ให้มีผลภายใน ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงาน</p> <p>๓. ให้รัฐบาลเร่งรัดการรับรองสิทธิทำกินของชาวบ้านทุกกลุ่มตามผลการพิสูจน์ของจังหวัดน่าน ถ้าต้องมีการอพยพออกจากพื้นที่ที่กระทบต่อระบบนิเวศน์ ต้องมีมาตรการช่วยเหลือ ทั้งนี้ ภายใน ๑๒๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงาน</p>	<p>คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ติดตามผลการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว พบว่ายังมีได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาหรือดำเนินการแล้วแต่ยังไม่แล้วเสร็จ อาศัยจึงอำนาจตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ นำเรื่องกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ ซึ่งปรากฏผล ดังนี้</p> <p>๑. ได้ส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา</p> <p>๒. นายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหากรณีร้องเรียนผ่าน กสม.</p> <p>๓. กรณีการจ่ายค่าชดเชย ให้จังหวัด</p>	<p>กสม.พิจารณาผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นดังนี้</p> <p>๑. กสม.ได้กำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาไว้ ๓ ประการ ได้แก่ การชดใช้ค่าเสียหาย การพักชำระหนี้ และเร่งรัดการรับรองสิทธิทำกิน แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแจ้งผลการดำเนินการเพียงประเด็นเดียวคือ การชดใช้ค่าเสียหาย ดังนั้น จึงเห็นควรพิจารณาให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการการแก้ไขปัญหาของ กสม. ทุกประการ</p> <p>๒. การดำเนินการกรณีการชดใช้ค่าเสียหาย ถึงแม้ว่าจะได้มีการตั้งคณะทำงานฯ และตรวจสอบความเสียหายแล้ว แต่ปัจจุบันผู้ร้องยังไม่ได้รับการช่วยเหลือค่าเสียหายแต่อย่างใด</p>

ประเด็นที่มีการละเมิดสิทธิ	มาตรการการแก้ไขปัญหา/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของ กสม.	ผลการเสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้แก้ไขปัญหา	ความเห็นของ กสม.
<p>เป็นธรรม</p> <p>๓. กระบวนการแก้ไขปัญหาของจังหวัดน่านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความล่าช้า สับสน และก่อความเสียหายต่อผู้ร้องเพิ่มขึ้น เป็นการละเมิดสิทธิในการร้องทุกข์และได้รับการแจ้งผลการพิจารณาในเวลาอันสมควร ตามมาตรา ๖๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๙)</p>	<p><u>ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย</u></p> <p>๑. ให้รัฐบาลสนับสนุนจังหวัดน่านให้มีโครงการสร้างความร่วมมือกับทุกฝ่ายในการดำเนินชีวิตในที่พิพาทอย่างสันติสุข</p> <p>๒. ให้รัฐบาลสนับสนุนจังหวัดน่านให้มีโครงการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรน้ำบนลุ่มน้ำเปือ-น้ำกอน</p> <p>๓. รัฐบาลควรนำปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นบนลุ่มน้ำเปือ-น้ำกอน เป็นกรณีศึกษา และนำสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาอย่างสันติวิธี เพื่อมิให้เกิดกรณีเช่นนี้อีก</p>	<p>น่านตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาเร่งรัดการแก้ไขปัญหาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน</p> <p>๔. กรณีการพิสูจน์สิทธิในที่ดินได้ส่งเรื่องให้สำนักงานแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ (กบร.) พิจารณา สำหรับการติดตามการแก้ไขปัญหาใช้กลไกการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีในการกำกับดูแล</p>	<p>ประกอบกับระยะเวลาการแก้ไขปัญหาได้ล่วงเลยกว่าที่ กสม. ได้กำหนดไว้ จึงขอรายงานต่อรัฐสภาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป</p>

**รายงานการติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน
กรณีการละเมิดสิทธิในที่ดินและทรัพย์สินชาวม้ง ตำบลปากกลาง
อำเภอปัว จังหวัดน่าน การขับไล่และการรื้อถอนต้นลั่นจี่**

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้อง (นายทวี ศิริสันติกุล) กับพวก ซึ่งเป็นชาวบ้านจากตำบลปากกลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๖ ว่าผู้ร้องกับพวกถูกอพยพจากที่ดินทำกินเดิมซึ่งอยู่บนต้นน้ำเปือ-น้ำกอน ตั้งแต่ปี ๒๕๑๑ และได้รับอนุญาตกลับมาทำกินในที่ดินเดิมปี ๒๕๒๘ เจ้าหน้าที่จากกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ได้นำพันธุ์ลั่นจี่ไปแจกให้แก่ชาวบ้านที่ทำกินบริเวณต้นน้ำเปือ-น้ำกอน หลายหมู่บ้าน รวมทั้งผู้ร้องซึ่งเป็นชาวม้งบ้านปากกลาง ทำให้พื้นที่บริเวณต้นน้ำเปือ-น้ำกอน มีการปลูกลั่นจี่จำนวนมาก ต่อมาปี ๒๕๓๑ พื้นที่ที่ผู้ร้องทำกินถูกประกาศเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยผู้ร้องได้แจ้งสิทธิการครอบครองที่ดินและทำประโยชน์ไว้ (ส.ส.๓๑) และได้รับอนุญาตให้ทำกินตลอดมา

ปี ๒๕๔๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐ พร้อมชาวบ้านพื้นราบ ได้ต่อต้านและขับไล่กลุ่มผู้ร้องให้ออกไปจากพื้นที่ โดยมีการทำใบปลิวโจมตี เข้ารื้อถอนและเผาสวนลั่นจี่ ผู้ร้องได้ร้องเรียนจนกระทั่งมีมติคณะรัฐมนตรีคุ้มครองให้อยู่ทำกินในช่วงรอการพิสูจน์สิทธิ และจังหวัดน่านได้ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดิน ซึ่งผลการตรวจสอบได้ข้อสรุปว่า กลุ่มผู้ร้องทำกินมาก่อนประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ แต่แม้มีข้อสรุปเช่นนั้น ก็ยังมีการเข้าไปเผาทำลายสวนลั่นจี่ของกลุ่มผู้ร้อง ทำให้กลุ่มผู้ร้องไม่กล้าเข้าไปทำกินในที่ดินดังกล่าว ผู้ร้องได้ร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ไม่มีผลสืบหน้าแต่อย่างใด จึงต้องการให้ราชการชดใช้ค่าเสียหายทั้งหมด และขอให้ออกหนังสือรับรองการทำกินในพื้นที่พิพาท คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงรับเรื่องร้องเรียนไว้ตรวจสอบข้อเท็จจริง

๒. ผลการดำเนินงาน

๒.๑ การตรวจสอบข้อเท็จจริง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้วเห็นว่า คำสั่งของอำเภอเชียงกลางให้ผู้ร้องออกจากพื้นที่ภายใน ๓๐ วัน การปลูกป่าซ้อนในพื้นที่สวนลั่นจี่ นำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐและทุกฝ่าย รวมถึงการตัดฟันต้นลั่นจี่ และเผาที่พักของชาวม้งบ้านปากกลาง จนถึงการดำเนินการแก้ไขปัญหาของอำเภอเชียงกลางและจังหวัดน่าน ที่ก่อให้เกิดความสับสนและผิดพลาดยิ่งขึ้น เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน และเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้กำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาและมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. มาตรการการแก้ไขปัญหา

๑.๑ ให้รัฐบาลชดใช้ค่าเสียหายที่ผู้ร้องประสบ ตามความเป็นจริงและอย่างเป็นธรรม โดยให้มีกระบวนการตรวจสอบความเสียหายที่มีผู้ร้องอยู่ร่วมในทุกขั้นตอน ทั้งนี้ ให้รัฐบาลเร่งดำเนินกระบวนการสำรวจความเสียหายให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้ จากนั้นให้เร่งดำเนินการชดใช้ค่าเสียหายโดยเร็ว

๑.๒ ให้รัฐบาลประสานกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) พักชำระหนี้ให้ชาวม้งบ้านปากกลาง เนื่องจากเป็นผลจากการปลุกปั่นจี้ที่ได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ ให้มีผลภายใน ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

๑.๓ ให้รัฐบาลเร่งรัดดำเนินการรับรองสิทธิทำกินของชาวบ้านทุกกลุ่ม ตามผลการตรวจสอบพิสูจน์การครอบครองที่ดินของจังหวัดน่าน ถ้าจำเป็นต้องมีการอพยพผู้มีสิทธิในที่ทำกินแต่อยู่ในกรณีพื้นที่กระทบต่อระบบนิเวศน์ ต้องมีมาตรการช่วยเหลือหาที่ทำกินใหม่ และพิจารณาช่วยเหลือผู้ที่ไม่มียุทธินทำกินที่ต้องอพยพจากพื้นที่ป่าต้นน้ำดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ภายใน ๑๒๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้แจ้งให้กระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาดำเนินการ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๙

๒. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๒.๑ ให้รัฐบาลสนับสนุนจังหวัดน่านให้มีโครงการสร้างความร่วมมือระหว่างทุกฝ่ายในการดำเนินชีวิตในพื้นที่พิพาทเดิมอย่างสันติสุข โดยเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งกันและกัน

๒.๒ ให้รัฐบาลสนับสนุนจังหวัดน่านให้มีโครงการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรน้ำบนลุ่มน้ำเปือ-น้ำกอน อย่างยั่งยืน โดยให้มีความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งชาวไทยที่สูงและชาวไทยพื้นราบ

๒.๓ รัฐบาลควรนำปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นบนลุ่มน้ำเปือ-น้ำกอน ให้เป็นกรณีศึกษาที่กว้างขวาง และนำสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติวิธี โดยยึดนโยบายการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๘๗/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๖ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรณีเช่นนี้อีกต่อไป

ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้แจ้งให้นายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๙

(ผนวก ก)

๒.๒ การติดตามผลการแก้ไขปัญหาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับแจ้งผลการดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้นจากนายรัฐมนตรีที่สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ ปรากฏผลดังนี้

๑. กระทรวงมหาดไทย

๑) กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๙ แจ้งว่า ได้สั่งการให้จังหวัดน่านและหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบและแก้ไขปัญหา โดยให้ศึกษาและพิจารณาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประกอบการพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น เพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ในลักษณะดังกล่าว โดยเน้นการทำงานให้เกิดความมั่นคง และเสริมสร้างความสมานฉันท์ในสังคม ให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา กับภาครัฐ

๒) กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ แจ้งผลการดำเนินการตามข้อ ๑) สรุปได้ดังนี้

กรณีให้รัฐบาลชดใช้ค่าเสียหาย

๑) การดำเนินการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่ผ่านมา จังหวัดน่านได้ดำเนินการแก้ไขอย่างจริงจัง มีการกำหนดหลักเกณฑ์การพิสูจน์ที่ชัดเจนและเป็นธรรม มีหลักเกณฑ์ในการแก้ไขปัญหาที่รัดกุม มีรายละเอียดที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงราษฎรทุกฝ่ายและอาศัยความรอบคอบในการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี จึงเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าหน่วยงานราชการโดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดน่าน ไม่ได้ดำเนินการในเรื่องของการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ร้องหรือมีการกระทำที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้ร้องแต่อย่างใด

๒) การบุกรุกพื้นที่ป่ามีสาเหตุมาจากการขาดแคลนที่ดินทำกิน เนื่องจากสภาพพื้นที่จังหวัดน่านโดยทั่วไปเป็นป่าและภูเขา มีพื้นที่ราบสำหรับใช้ประกอบอาชีพน้อย ทำให้ชาวพื้นที่ราบและที่อยู่บนพื้นที่สูงบุกรุกพื้นที่ป่า เพื่อขยายพื้นที่ทำกินเป็นจำนวนมาก ประกอบกับวัฒนธรรมของชาวเขานบนพื้นที่สูงที่มีการแผ้วถางป่าทำไร่เลื่อนลอยอย่างต่อเนื่อง และการขาดแคลนน้ำและมีสารพิษตกค้างในน้ำ ซึ่งจากสภาพการบุกรุกพื้นที่ป่าอันเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร เพื่อปลูกเลี้ยงพืชของชาวเขาเผ่าม้ง และชาวเขาพื้นที่ดั้งเดิม เป็นเหตุให้ปริมาณน้ำลดน้อยลงและมีสารพิษจากการฉีดยาฆ่าแมลงของเจ้าของสวนเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนการกักเก็บน้ำไว้สำหรับปลูกเลี้ยงพืช ทำให้สัตว์เลี้ยงของราษฎรพื้นที่ราบตายเป็นบางส่วน จึงได้เกิดกระแสการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและต่อต้านการทำสวนเลี้ยงสัตว์ของชาวเขาเผ่าม้ง

๓) ความแตกต่างทางด้านเผ่าพันธุ์ของราษฎรเผ่าถิ่น ชุมชนดั้งเดิมของอำเภอเชียงกลาง ที่ประกอบอาชีพทำกินอยู่บริเวณป่าต้นน้ำเปือ-น้ำกอน กับชาวเขาเผ่าม้ง บ้านป่ากลาง ตำบลป่ากลาง อำเภอปัว ที่เข้ามาซื้อที่ทำกินของราษฎรชุมชนดั้งเดิมเพื่อปลูกเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นการประกอบอาชีพในลักษณะเดินทางไป-กลับ ไม่มีถิ่นที่อยู่อาศัยถาวร เป็นสาเหตุหนึ่งของความขัดแย้งกับชาวพื้นที่ราบ

๔) ราษฎรทั้งสองฝ่ายระหว่างชาวบ้านพื้นที่ราบกับชาวเขานบนพื้นที่สูงมีความระแวงซึ่งกันและกัน ทำให้มวลชนทั้งสองฝ่ายมีความอ่อนไหวต่อข้อมูลข่าวสาร ซึ่งต้องใช้ความละเอียดและความรอบคอบในการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี ตลอดจนระยะเวลาและกระบวนการแก้ไขปัญหา ดังกล่าวต้องใช้เวลาดำเนินการยาวนาน

กรณีให้รัฐบาลประสานกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๑) รายชื่อราษฎรชาวม้งบ้านป่ากลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน ที่ได้กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อทำสวนลิ้นจี่ พบว่ามีราษฎรชาวม้งที่เป็นลูกหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาปัว จังหวัดน่าน ทั้งสิ้น ๕๔ ราย

๒) จากการตรวจสอบรายชื่อราษฎรชาวม้งที่เป็นลูกหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน ๕๔ ราย กับบัญชีรายชื่อผู้ครอบครองที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ของราษฎรชาวม้งบ้านป่ากลาง บริเวณป่าต้นน้ำเปือ-น้ำกอน ท้องที่อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน พบว่ามีเพียง ๓๑ ราย เท่านั้น ซึ่งกรณีนี้จังหวัดน่านพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ขอให้รัฐบาลประสานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พักชำระหนี้ให้ชาวม้งบ้านป่ากลาง เนื่องจากเป็นผลจากการปลูกลิ้นจี่ที่ได้รับความเสียหาย โดยกลุ่มผู้ร้องเป็นหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในการกู้เงินมาทำสวนลิ้นจี่ และได้รับความเสียหายในกรณีที่สวนลิ้นจี่ถูกทำลาย จึงทำให้ไม่มีเงินชำระหนี้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้นั้น เห็นควรพิจารณาผู้ที่ได้แจ้งการครอบครองที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ บริเวณป่าต้นน้ำเปือ-น้ำกอน ท้องที่อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน จำนวน ๓๑ รายเท่านั้น จะให้ครอบคลุมผู้ที่ได้กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเพื่อทำสวนลิ้นจี่ทั้งหมดไม่ได้

๓) กรณีให้รัฐบาลเร่งรัดดำเนินการรับรองสิทธิทำกินของชาวบ้านทุกกลุ่ม ตามผลการตรวจสอบพิสูจน์การครอบครองที่ดินของจังหวัดน่าน ถ้ามีความจำเป็นต้องมีการอพยพผู้มีสิทธิในที่ทำกินแต่อยู่ในพื้นที่กระทบต่อระบบนิเวศน์ ต้องมีมาตรการช่วยเหลือที่ทำกินใหม่ และพิจารณาช่วยเหลือผู้ไม่มีที่ดินทำกินที่ต้องอพยพออกจากพื้นที่ป่าต้นน้ำ จากการตรวจสอบเห็นควรให้ดำเนินการตามโครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ กรมป่าไม้ เข้ามาดำเนินการตรวจสอบและพิสูจน์สิทธิ เพื่อออกเอกสารสิทธิในรูปแบบสิทธิทำกินในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (ส.ท.ก.พิเศษ) ต่อไป และ/หรือดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ที่เห็นชอบหลักการ มาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้

๒. กระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังได้ส่งเรื่องให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พิจารณามาตรการการพักชำระหนี้ให้แก่ชาวม้งที่ได้รับความเดือดร้อนจากกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชน และได้แจ้งผลการพิจารณา ดังนี้

๑) จำนวนราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนในพื้นที่ดังกล่าวประมาณ ๒๐๐ ราย พื้นที่ทำกินประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่ และ ณ วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ราษฎรดังกล่าวมีหนี้อยู่กับ ธ.ก.ส. จำนวน ๕๐ ราย เป็นต้นเงินจำนวน ๖,๗๒๖,๔๙๕ บาท และดอกเบี้ย ๑,๑๓๔,๗๒๐.๖๖ บาท และ ธ.ก.ส. ได้ให้ความช่วยเหลือโดยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว

๒) เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้รัฐชดเชยค่าเสียหายทั้งหมด อันเนื่องมาจากได้รับความเสียหายจากสวนลิ้นจี่ถูกทำลาย และขอให้รัฐออกหนังสือรับรองสิทธิการทำกินในพื้นที่ดังกล่าว

๓) ในการพักชำระหนี้ ธ.ก.ส.ขอให้รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยจากการพักชำระหนี้
ระยะเวลา ๓ ปี

๔) จำนวนเกษตรกรชาวมังลูกค้า ธ.ก.ส. ที่ได้รับความเดือดร้อนเดิมมีอยู่จำนวน
ประมาณ ๒๐๐ คน ซึ่งขณะนี้เหลืออยู่ ๕๐ คน และ ธ.ก.ส.ได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แล้ว ซึ่งในการ
ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ นั้น ลูกหนี้จะได้รับการขยายระยะเวลาในการชำระหนี้ให้เหมาะสมกับความสามารถ
ในการชำระหนี้ของลูกหนี้ และอัตราดอกเบี้ยจะเป็นอัตราเดียวกันกับลูกหนี้ทั่วไป ดังนั้น การให้ความ
ช่วยเหลือโดยการพักชำระหนี้ อาจไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกรดังกล่าว เนื่องจาก
ลูกหนี้ที่ได้รับการพักชำระหนี้ จะไม่สามารถได้รับสินเชื่อใหม่ ในระหว่างพักชำระหนี้ จึงเห็นว่าการปรับปรุง
โครงสร้างหนี้ของ ธ.ก.ส.เหมาะสมกับปัญหาหนี้สินของเกษตรกรที่มีอยู่กับ ธ.ก.ส. และหากจะต้องมีการพัก
ชำระหนี้รัฐบาลต้องชดเชยให้กับ ธ.ก.ส.

๓. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่ง ที่ ๓๑๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐
แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหากรณีร้องเรียนผ่านคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
(ผนวก ข) ซึ่งในกรณีของนายเด่นฯ คณะกรรมการดังกล่าวได้มีคำสั่ง ที่ ๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๘ มกราคม
๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งการจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้
ที่ดินและน้ำ บริเวณพื้นที่ป่าต้นน้ำเปือ-น้ำกอน ท้องที่อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน (ผนวก ค) ซึ่งในการ
ประชุมคณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหา เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๑ มีมติดังนี้

๑) กรณีการจ่ายค่าชดเชยค่าเสียหาย ให้คณะทำงานพิจารณาการจ่ายเงิน
ค่าชดเชยค่าเสียหายกรณีการแก้ไขปัญหาการร้องเรียนผ่านคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ตามคำสั่งจังหวัดน่าน ที่ ๑๑๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ พิจารณาเร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหา
ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน และส่งเรื่องให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการให้ความ
ช่วยเหลือราษฎรดังกล่าวต่อไป

๒) กรณีการพิสูจน์สิทธิในที่ดินให้ส่งเรื่องให้สำนักงานแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดิน
ของรัฐ (ก.บ.ร.) พิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าวต่อไป ส่วนการติดตามการแก้ไขปัญหาให้ใช้กลไก
ระบบการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีในการกำกับดูแลในการแก้ปัญหาดังกล่าว

๓. ข้อพิจารณา

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
และตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีแล้วเห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมิได้ดำเนินการตามมาตรการการ
แก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในส่วนของจ่ายค่าชดเชยค่าเสียหายให้กับผู้ร้อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึง อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่ง
พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ รายงานผลการติดตามการแก้ไขปัญหา

เรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิในที่ดินและทรัพย์สินชาวม้ง ตำบลปากกลาง อำเภอป่าสัก จังหวัดน่าน การขับไล่ และการรื้อถอนต้นลำเจียก ซึ่งนายกรัฐมนตรี้ได้สั่งการให้พิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาตามมาตรการที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนดแล้ว แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมิได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนด ต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ดังปรากฏรายละเอียดตาม เอกสารที่แนบมาพร้อมนี้